

บ้าน
ของรัฐสำหรับเด็กพิการไทย

“บ้าน” ของรัฐที่คอยโอบอุ้มเด็กพิการไทย

ในบรรดาประชากรไทยกว่า 64.95 ล้านคน⁽¹⁾ พบว่ามีผู้พิการจำนวน 2,199,925 คน (ข้อมูล ณ 31 ธ.ค. 2567) ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 3.33 ของประชากรทั้งหมด แล้วเด็กพิการมีมากแค่ไหน? ประเทศไทยมีเด็กพิการในช่วงแรกเกิดถึง 15 ปี จำนวน **82,460 คน** ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.74 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมด และส่วนใหญ่มีความพิการทาง **สติปัญญา**⁽²⁾

เด็กพิการถือเป็น **กลุ่มเปราะบางที่สุด** และได้รับโอกาสน้อยกว่าเด็กทั่วไปมาก พวกเขามีความเสี่ยงสูงที่จะถูกทำร้าย แสวงหาประโยชน์ และถูกทอดทิ้งจากครอบครัว ที่น่าเศร้าคือ เมื่อเด็กพิการถูกล่วงละเมิดหรือทำร้าย พวกเขาจะถูกกระทำซ้ำและถูกเลือกปฏิบัติเพิ่มขึ้น⁽³⁾ ถ้าพบเห็นเด็กถูกทอดทิ้งหรือทำร้าย: ทุกคนสามารถติดต่อประสานงานติดต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้นำชุมชน แจ้งผ่านระบบ ESS help Me หรือโทร 1300 เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้าช่วยเหลือได้ทันที

สถานรองรับหลัก: 'บ้าน' ที่รัฐจัดหาให้

เมื่อเด็กพิการประสบปัญหาครอบครัวยากจน ไม่มีคนดูแล หรือเสี่ยงต่อการถูกทำร้าย รัฐบาลไทยได้จัดตั้ง **สถานรองรับสำหรับเด็กพิการ** ขึ้น 5 แห่ง เพื่อให้ความคุ้มครองและฟื้นฟู พวกเขาทุกคนจะได้รับบริการด้านปัจจัยสี่ บริการทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล และการศึกษาพิเศษ สถานรองรับเหล่านี้บริหารงานโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พม.) โดยแต่ละแห่งมีเงื่อนไขการรับเข้าแตกต่างกัน ดังนี้⁽⁴⁾

สถานรองรับ	กลุ่มเป้าหมายหลัก	บริการหลัก
บ้านเฟื่องฟ้า จ.นนทบุรี	เด็กอ่อนชาย/หญิง แรกเกิด - 7 ปี พิการทุกประเภท	รับอุปการะเลี้ยงดู เตรียมพร้อมก่อนย้ายไปยังสถานคุ้มครองเด็กโต
บ้านนนทภูมิ จ.นนทบุรี	เด็กพิการชาย/หญิง 7 - 18 ปี ประเภท 1-3 ⁽⁵⁾	ได้รับบริการด้านการศึกษา การฝึกอาชีพ การพัฒนา การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายอย่างเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพ การศึกษา และการสังคม ⁽⁵⁾
บ้านราชวดี (ชาย) จ.นนทบุรี	เด็กพิการ เพศชาย 7 - 18 ปี ที่พิการทางสติปัญญา (IQ ต่ำกว่า 70) ครอบครัวมีความยากจนหรือขาดผู้อุปการะดูแล ⁽⁶⁾	ได้รับบริการด้านปัจจัยสี่ บริการทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล และการศึกษาพิเศษ ⁽⁶⁾
บ้านราชวดี (หญิง) จ.นนทบุรี	เด็กพิการ เพศหญิง 7 - 18 ปี ที่พิการทางสติปัญญา (IQ ต่ำกว่า 70) ครอบครัวมีความยากจนหรือขาดผู้อุปการะดูแล ⁽⁷⁾	ได้รับบริการด้านปัจจัยสี่ บริการทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล และการศึกษาพิเศษ ⁽⁷⁾

สถานรองรับ	กลุ่มเป้าหมายหลัก	บริการหลัก
บ้านราชบุรี จ.ราชบุรี เป็นสถานคุ้มครองฯ ที่เปิดใหม่ล่าสุดในปีพ.ศ. 2550 เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระและรองรับเด็กพิการที่มีอยู่จำนวนมาก ในสถานคุ้มครองฯ อื่น ⁽⁸⁾	เด็กพิการชาย/หญิง 7 - 18 ปี ที่พิการทางสติปัญญา (IQ ต่ำกว่า 70) ⁽⁸⁾	ให้บริการด้านปัจจัยสี่ บริการทางการแพทย์ การรักษาพยาบาล และการศึกษาพิเศษ ⁽⁸⁾

หมายเหตุ ความพิการประเภท 1 คือ ความพิการทางการมองเห็น ความพิการประเภท 2 คือ ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และความพิการประเภท 3 คือ ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

นอกจากสถานรองรับแล้ว รัฐบาลยังจัดบริการสวัสดิการอื่น ๆ ให้แก่เด็กพิการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น รักษาพยาบาลฟรี ท. 74 และการฟื้นฟูสมรรถภาพ เรียนฟรีจนถึงระดับปริญญาตรี การลดหย่อนค่าโดยสารสาธารณะ ช่วยปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และบริการอื่น ๆ

แม้ว่ารัฐบาลจะมีกลไกและสถานรองรับที่ชัดเจนในการดูแลเด็กพิการที่ประสบปัญหา แต่ด้วยจำนวนเด็กกว่า 8 หมื่นคนที่ต้องเผชิญความท้าทายนี้ การแก้ปัญหาจึงไม่สามารถพึ่งพาสถานรองรับ 5 แห่งได้อย่างเดียว **เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องไกลตัว เราทุกคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งได้** ด้วยการแจ้งเหตุเมื่อพบเห็นเด็กพิการถูกทอดทิ้ง ปล่อยปละละเลย หรือถูกทารุณกรรม รวมทั้งส่งต่อโอกาส สนับสนุนหรือบริจาคให้กับองค์กรมูลนิธิที่ทำงานช่วยเหลือเด็กพิการ เพื่อให้เด็กพิการได้รับการศึกษา ฟื้นฟูพัฒนาสมรรถภาพของตนเองและใช้ชีวิตได้ในสังคมไทย

อ้างอิง

1. กรมการปกครอง ส. สถิติ ประชากรทางทะเบียนราษฎร 2567 [Available from: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>.
2. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์; 2565.
3. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. พบ. ร่วมกับ สสส. และภาคีเครือข่าย จัดเวทีเผยแพร่ข้อมูลรายงาน สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญิงพิการพร้อมมอบโล่ประกาศเกียรติคุณนักปกป้องสิทธิต่อบุคคลและหน่วยงานที่สนับสนุนด้านปกป้องสิทธิผู้หญิงพิการ กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์; 2565 [Available from: https://www.m-society.go.th/news_view.php?nid=33606.
4. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. การรับคนพิการเข้าสถานคุ้มครอง 2561 [Available from: <http://www.dep.go.th/Content/View/1341/2>.
5. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ. ประวัติความเป็นมา นนทบุรี: สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ; 2568 [Available from: <http://nontapum.go.th/About/History>.
6. (ชาย) ส. ประวัติสถานคุ้มครองฯ นนทบุรี: สถานคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการบ้านราชาวดี (ชาย); 2567 [Available from: <http://www.banrachawadee.com/About/History>.

7. (หญิง) ส. ข้อมูลสถานคุ้มครอง นนทบุรี: สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชาวดี (หญิง); 2567 [Available from: <http://www.rachawadeeforgirl.go.th/home/about/>].
8. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชบุรี. ประวัติความเป็นมา ราชบุรี: สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชบุรี; 2567 [Available from: https://www.ratchaburihome.go.th/data_15091].